

gewandert sind, Mischehenpartner usw.' (zeventig personen), 'Jüdische Elternteile aus nicht mehr bestehenden Mischehen mit halbarischen Kindern' (vijf-en-veertig personen), 'Kinder deren Eltern sich in Theresienstadt befinden' (acht-en-vijftig personen) – en dan komen tenslotte twee groepen welke omschrijving bijzondere aandacht verdient: 'Eltern von Personen die sich um die Entjudung der Niederlande und das Lager Westerbork verdient gemacht haben' (honderdeen-en-veertig personen) en 'Juden die sich um den Aufbau und den Lagerbetrieb von Westerbork verdient gemacht haben, nebst ihren Angehörigen' (driehonderdvijf-entachtig personen); bij die laatste twee groepen staat nog aangetekend dat het transport geschiedde krachtens de 'mündliche Zusage von SS-Obersturmbannführer Eichmann anlässlich seiner Anwesenheit in Den Haag'¹ – Eichmann was daar in november '43 geweest. Wij constateren dat Eichmann persoonlijk de bevordering van de 'Entjudung der Niederlande' 'beloond' heeft met deportatie naar Theresienstadt – een 'gunst' die, menen wij, door hem als tijdelijk bedoeld was.

Behalve andere leden van de bovengenoemde groepen zijn met de overige transporten naar Theresienstadt ook o.m. afgevoerd 'Personen' (niet dus hun ouders) 'die sich um die Entjudung der Niederlande und das Lager Westerbork verdient gemacht haben' (onder wie prof. Cohen, die diegenen die op zijn persoonlijke lijst stonden, mocht meenemen), ca. driehonderd Portugese Joden², ruim vierhonderd Protestantse Joden, en een groot deel van de ca. zeshonderdzestig Joden die tot eind september '43 in twee gebouwen in Barneveld geïnterneerd geweest en toen naar Westerbork overgebracht waren. De leden van die 'Barneveld-groep' dankten hun bevoorrechte positie aan het feit van hun inschrijving op de door de secretarissen-generaal Frederiks en van Dam bij de bezetter ingediende lijsten.

Het is met de meeste naar Theresienstadt gedeporteerde Joden slecht afgelopen: er zijn daar, kennelijk op uitdrukkelijke wens van Seyss-Inquart (die zijnerzijds toezeggingen gedaan had aan de protestantse kerkgenootschappen en aan de secretarissen-generaal Frederiks en van Dam) twee groepen blijvend beschermd: de protestantse groep en de Barneveld-groep³

¹ Brief, 24 jan. 1944, van IV B 4–Den Haag aan de Kommandantur des Lagers Theresienstadt (HSSuPF, 182 d). ² Dit was de groep waaromtrent Zöpf en Herbert Aust, de vertegenwoordiger van het SS-Rasse- und Siedlungshauptamt in Rauters staf, op 20 februari '44 bij een inspectie in Westerbork geconstateerd hadden dat zij, aldus Aust, uit 'rassisches Untermenschentum' bestond. ³ In juni '44 hadden Frederiks en van Dam vernomen dat Rauter van plan was, de Barneveld-groep naar Theresienstadt over te brengen. Beiden protesteerden daartegen (er was hun in '42 de toezegging gedaan dat de groep in Nederland zou blijven) en Frederiks drong er in zijn brief van 17 juni '44 bovendien op aan dat aan de Barneveld-groep, die toen in Westerbork opgesloten zat, nog drie Joden toegevoegd zouden worden. Rauter